

Przeciwdziałanie zanieczyszczeniu środowiska i zmianom klimatu w Europie poprawi stan zdrowia i samopoczucie, zwłaszcza osób najbardziej wrażliwych

Bruksela, 8 września 2020 r.

Zanieczyszczenie powietrza, hałas, skutki zmian klimatu, takie jak fale upałów, i narażenie na groźne chemikalia prowadzą do złego stanu zdrowia mieszkańców Europy. Według gruntownej oceny zdrowia i środowiska, opublikowanej dziś przez Europejską Agencję Środowiska (EEA), zła jakość środowiska przyczynia się do 13% zgonów.

Poprawa zdrowia i samopoczucia obywateli Unii w czasie, gdy uwaga skupia się na walce z pandemią COVID-19 jest jeszcze ważniejsza niż dotychczas. Pandemia wyraźnie ujawnia złożone powiązania między środowiskiem, naszymi systemami społecznymi i zdrowiem.

Znaczny odsetek chorób występujących w Europie jest nadal przypisany zanieczyszczeniu środowiska powodowanemu przez działalność człowieka, według raportu EEA „[Healthy environment, healthy lives: how the environment influences health and well-being in Europe](#)” („Zdrowe środowisko, zdrowe życie: jak środowisko w Europie wpływa na zdrowie i samopoczucie”). Raport, bazujący w znacznym stopniu na danych Światowej Organizacji Zdrowia dotyczących przyczyn zgonów i zachorowań, podkreśla, że jakość europejskiego środowiska ma kluczowy wpływ na nasze zdrowie i samopoczucie. Pokazuje on, jak deprivacja społeczna, niezdrowe nawyki i zmiany demograficzne w Europie oddziałują na zdrowie środowiskowe, co najbardziej odczuwają osoby szczególnie wrażliwe.

„Stan środowiska i zdrowie naszej populacji są ze sobą wyraźnie powiązane. Wszyscy musimy zrozumieć, że dbając o naszą planetę, ocalamy nie tylko ekosystemy, lecz także życie, zwłaszcza osób najbardziej wrażliwych. Takie jest podejście Unii Europejskiej, a dzięki nowej strategii na rzecz bioróżnorodności, planowi działania dotyczącemu gospodarki o obiegu zamkniętym i innym, nadchodzącym inicjatywom zmierzamy do zbudowania prężniejszej i zdrowszej Europy dla jej obywateli i nie tylko” — stwierdził Virginijus **Sinkevičius**, komisarz ds. środowiska, oceanów i rybołówstwa.

„Pandemia COVID-19 to kolejny już sygnał ostrzegawczy, uświadamiający nam dotkliwie związek między naszymi ekosystemami a stanem naszego zdrowia. Musimy stawić czoła faktom: sposób, w jaki żyjemy, konsumujemy i wytwarzamy, jest szkodliwy dla klimatu i odbija się negatywnie na naszym zdrowiu. Poczawszy od strategii „od pola do stołu”, która ma zapewnić Europie zdrową żywność ze zrównoważonych źródeł, a na planie walki z rakiem skończywszy, mocno zaangażowaliśmy się w ochronę zdrowia naszych obywateli i naszej planety” — powiedziała Stella **Kyriakides**, komisarz ds. zdrowia i bezpieczeństwa żywności.

„Choć widzimy poprawę stanu środowiska w Europie i silny nacisk na zrównoważoną przyszłość w Zielonym Ładzie, to raport pokazuje, że w celu ochrony najbardziej wrażliwych osób w naszym społeczeństwie konieczne jest zdecydowane działanie — ponieważ ubóstwu często towarzyszą życie w złych warunkach środowiskowych i zły stan zdrowia. Odpowiednia reakcja na te powiązania musi stanowić część zintegrowanej strategii na rzecz sprzyjającej włączeniu społecznemu, bardziej zrównoważonej Europy” — podkreślił Hans Bruyninckx, dyrektor wykonawczy EEA.

Najważniejsze wnioski

- Zanieczyszczenie powietrza to najpoważniejsze środowiskowe zagrożenie zdrowotne w Europie, prowadzące każdego roku do ponad 400 000 przedwczesnych zgonów w UE. Drugim takim zagrożeniem jest zanieczyszczenie hałasem, które prowadzi do 12 000 przedwczesnych zgonów, a kolejnym — skutki zmian klimatu, zwłaszcza fale upałów.
- Obciążenie zanieczyszczeniem i zmianami klimatu jest zróżnicowane w skali Europy. Widoczne są wyraźne różnice między wschodnimi a zachodnimi krajami europejskimi. Najwyższy odsetek krajowych zgonów z powodów środowiskowych (wynoszący 27%) zanotowano w Bośni i Hercegowinie, a najniższy — w Islandii i Norwegii, gdzie wyniósł zaledwie 9%.
- Marginalizowane społeczności zazwyczaj zmagają się z trzema problemami: ubóstwem, złą jakością środowiska i złym stanem zdrowia. Uboższe społeczności są zwykle narażone na

wyższe poziomy zanieczyszczenia i hałasu oraz na wysokie temperatury, a wcześniej istniejące problemy zdrowotne zwiększają ich podatność na zagrożenia dla zdrowia związane ze środowiskiem. Aby poprawić warunki środowiskowe dla najbardziej wrażliwych osób w Europie, konieczne są ukierunkowane działania.

- Ludzie w każdej chwili są narażeni na wiele zagrożeń — w tym na zanieczyszczone powietrze i wodę, hałas oraz chemikalia — które łączą się ze sobą, a w niektórych przypadkach współdziałają w swoim wpływie na nasze zdrowie. Miasta w Europie są szczególnie podatne na takie mnogie zagrożenia, a przy tym mają mniejszy dostęp do obszarów zieleni i wody.
- Trwające prace naukowe sprawdzają związek między obecną pandemią COVID-19 a wymiarem środowiskowym. Uważa się, że wirus odpowiedzialny za pandemię COVID-19 „przeskoczył między gatunkami”, tj. przeniósł się ze zwierząt na ludzi, co było nieprzewidzianym skutkiem presji wywieranej przez rosnącą konsumpcję na nasze naturalne systemy. Wczesne dane dotyczące wpływu COVID-19 na społeczności sugerują, że zanieczyszczenie powietrza i ubóstwo mogą wiązać się z wyższą śmiertelnością. Dalsze badania są konieczne do pełnego wyjaśnienia tych oddziaływań, zgodnie ze wstępną oceną opublikowaną w raporcie.

Lepsza integracja polityk oraz więcej obszarów zieleni i wody kluczowymi elementami rozwiązań

Raport podkreśla, że konieczne jest wprowadzenie zintegrowanego podejścia polityk w zakresie środowiska i zdrowia, aby móc walczyć z ryzykiem środowiskowym, chronić osoby najbardziej wrażliwe i w pełni zrealizować korzyści, jakie daje przyroda dla poprawy zdrowia i samopoczucia.

Zdrowe środowisko naturalne jest kluczowym elementem zapewniania zdrowia publicznego, ograniczania chorób i wspierania dobrego zdrowia oraz samopoczucia. Zielone rozwiązania to potrójna wygrana: dla zdrowia, społeczeństwa i środowiska. Odpowiedniej jakości obszary zieleni i wody na terenach miejskich sprzyjają zachowaniu dobrego zdrowia i samopoczucia, tworząc przestrzeń do aktywności fizycznej, relaksu i integracji społecznej. Szczególne korzyści czerpią z nich ubogie społeczności. Takie obszary chłodzą miasta podczas fal upałów, zmniejszają ryzyko powodzi, ograniczają zanieczyszczenie hałasem i wspierają miejską bioróżnorodność. W czasie pandemii COVID-19 wielu komentatorów odnotowało odnowione uznanie dla korzyści z dostępu do zieleni i wody dla zdrowia psychicznego i samopoczucia, zwłaszcza w rejonie miast.

W UE [Europejski Zielony Ład](#) stanowi istotną zmianę wyznaczającą kierunek w zakresie europejskiego programu polityk i określa zrównoważoną, zintegrowaną strategię poprawy zdrowia i jakości życia ludzi oraz dbania o przyrodę, unikającą wykluczenia.

IP/20/1571

Kontakty z mediami:

[Vivian LOONELA](#) (+32 2 296 67 12)

[Stoycheva Daniela](#) (+32 2 295 36 64)

Zapytania od obywateli: Serwis [Europe Direct](#) – tel. [[00 800 67 89 10 11](#)] lub [e-mail](#)